

§ 3.

Föredrogos och bordlades Banko-Utskottets Memorialer N:ris 1 och 2 samt Första Kammarens tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 5.

§ 4.

Herr Talmannen tillkännagaf, att han och Herr vice Talmannen, efter samråd med Sekreteraren, i enlighet med Kammarens den 31 nyssförldne Januari dertill lemnade uppdrag, upprättat förslag till gruppering af alla de motioner, som af Kammaren blifvit till Tillfälliga Utskott hänvisade; hvilket förslag upplästes och bordlades.

§ 5.

Herr *Sven Nilsson* begärde och erhöll ledighet från sitt uppdrag att vara ledamot i Banko-Utskottet på den grund, att han sedermera blifvit utsedd till ledamot i det särskilda Utskott, som har att behandla frågor rörande försvarsverkets ordnande; i sammanhang hvarmed Kammaren, på Herr Talmannens framställning, beslöt att, till besättande af den efter Herr *Sven Nilsson* uppkomna ledigheten i Banko-Utskottet, nästkommande Onsdag företaga nytt val af en ordinarie ledamot i sistnämnda Utskott; och skulle samma val anställas i ordningen näst efter det till samma dag redan utsatta valet af suppleanter i ofvanberörda särskilda Utskott.

Sammanträdet afslutades klockan $\frac{3}{4}$ till 2 e. m.

In fidem
H. Husberg.

Onsdagen den 6 Februari.

Kl. 10 f. m.

§ 1.

Det vid sammanträdet den 4 i denna månad förda protokoll upplästes och godkändes.

§ 2.

Herr Talmannen tillkännagaf, att Herrar *Johannes Andersson* i Grude och *Henrik Hansson* i Klofsta aflemnat poletter såsom ombud, den förre för Åhs och Gäseneds häraders domsaga samt den sednare för Ramsele och Sollefteå tingslag af Angermanlands södra domsaga, hvarefter nämnde

riksdagsmän, hvilka voro tillstädes, helsades, å Kammarens vägnar, af Herr Talmannen och intogo för dem afsedde platser.

§ 3.

Jemlikt Kammarens iörut fattade beslut företogs val af tre suppleanter i det särskilda Utskott, som har att behandla frågor rörande förändrad organisation af landtförsvaret och dertill erforderliga anslag, och blefvo i sådant afseende utsedde:

Herr <i>Kjellson</i> med	103 röster,
<i>Sven Hansson</i> med	55 "
och " <i>Olivecreutz</i> med	47 "

§ 4.

Herr Talmannen tillkännagaf, att Herr *Eric Ersson* i Sanne aflemnat polett såsom ombud för Jemtlands södra domsaga. Efter att af Herr Talmannen, å Kammarens vägnar, hafva helsats, intog Herr *Eric Ersson* sin plats bland Kammarens ledamöter.

§ 5.

Sedan Herr *Sven Nilsson* blifvit, på sätt protokollet för den 4 i denna månad utvisar, invald till ledamot i det särskilda Utskott, som, enligt Kamrarnes sammanstämmade beslut, har att behandla frågor rörande landtförsvarets förändrade organisation och på sådan grund erhållit begärdt entledigande från sin plats såsom ledamot i Banko-Utskottet, blef genom det val, som enligt Kammarens vid sista sammanträdet derom fattade beslut nu anställdes, i Herr *Sven Nilssons* ställe till ledamot i sistnämnda Utskott utsedd Herr *And. Gudmundsson* med 39 röster.

§ 6.

Föredrogs ånyo och lades till handlingarne Banko-Utskottets Memorial N:o 1 med öfverlemnande af Bankofullmäktiges till Utskottet afgifna berättelse.

§ 7.

Ånyo föredrogs Banko-Utskottets Memorial N:o 2, om utseende af revisorer till granskning af Göteborgs och Malmö länekontors förvaltning och räkenskaper för år 1866.

Begge punkterna i detta Memorial biföllos.

§ 8.

Föredrogs ånyo Första Kammarens tillfälliga Utskotts Betänkande N:o 5, i anledning af gjorda anmärkningar vid behandling af Utskottets Utlåtande N:o 4, med förslag till reglementariska föreskrifter för Riksdagen.

På framställning af Herr Talmannen beslöt Kammarerna, att ärendet skulle blifva hvilande, till dess att protokollsutdrag angående Första Kammarens beslut i saken inkommit.

§ 9.

Det af Herr Talmannen och Herr vice Talmannen efter samråd med Sekreteraren upprättade, vid Kammarens sednaste sammanträde bordlagda förslag till gruppering af alla de motioner, som af Kammaren blifvit till tillfälligt Utskott hänvisade, föredrogs ånyo och var så lydande:

Enligt det uppdrag Kammaren vid sammanträde den 31 nyssförlidne Januari behagat lemna dess Talman och vice Talman att, efter samråd med Sekreteraren, afgifva förslag till gruppering af alla de motioner, som af Kammaren blifvit till tillfälligt Utskott hänvisade, har ett sådant förslag nu blifvit uppgjort. För den sålunda försökta grupperingen har motionernas innehåll tagits såsom grund på det sätt, att alla motioner, som fallit inom området af eller funnits ega beröring med ett och samma hufvudämne, blifvit föreslagna att hänföras till ett och samma Utskott. Med tillkännagifvande härom samt med upplysning derom, att de motioner, som af Kammaren hänvisats till tillfälliga Utskott, uppgå till ett antal af 39, föreslås nu alltså, att:

Till ett tillfälligt Utskott måtte hänvisas alla de motioner, som angå folkundervisningen eller elementarskolorna, eller behandla dermed närbeslägtade ämnen, och alltså dit hänföras följande motioner, nemligen:

af Herr *S. Rosenberg*, motion N:o 71, om rättighet för innehafvare af förenade skollärare- och klockaretjenster att inom ett visst maximum uppbära de för båda tjänsterna anslagna löneförmåner oafkortade;

af Herr *J. J. Magnell*, motion N:o 89, derom att vid de skolor, som icke af egna äldre fonder kunna till fullo bestrida kostnaderna för städning, ved och lyshållning, den uppkommande bristen må fyllas af de s. k. terminsafgifterna;

af Herr *A. G. Hollander*, motion N:o 100, om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t angående användandet af en del utaf de vid elementarläroverken nu utgående skolaafgifter till bildandet af en fond för läroverkens utvidgning;

af Herr *P. A. Siljeström*, motion N:o 137, angående folkundervisningens ordnande;

af Herr *W. M. Beronius*, motion N:o 194, angående den ändring i 12 § läroverksstadgan, att Grekiska språket må blifva valfritt läroämne;

af Herr *P. Andersson*, motion N:o 227, angående upphäfvande af hvad Kongl. stadgan rörande folkundervisningen i Riket af den 18 Juni 1842 i dess 3 § föreskrifver i fråga om anskaffande och underhållande af skollokaler; och

af Herr *Sven Hansson*, motion N:o 257, om ändring af 6 § 3 mom. i 1842 års folkskolestadga.

Summa 7 motioner.

Till ett annat tillfälligt Utskott torde kunna hänvisas sådana motioner, som afse förändring i embetsverkens organisation och tjänstemännens ställning, aflöning m. m. Detta Utskott skulle då få att handlägga:

- Herr S. *Ribbings* motion N:o 6, om åtgärders vidtagande för beredande af pension åt ålderstigne och otjenstbare prestmän;
- Herr M. *Ahlgrens* motion N:o 91, om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t rörande nedsättande af en komité för närmare undersökning af frågan om ett förändradt aflöningsätt för de med sportelinkomster nu förenade embeten och tjänster;
- Herr J. F. *Kjellsons* motion N:o 113, om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t angående utarbetande och framläggande af förslag till reglering af samtliga embets- och tjenstemäns aflöning;
- Herr D. *Danielssons* motion, N:o 126, derom att Riksdagen måtte låta utreda hvilka tjänster och befattningar inom embetsverk och kårer, som kunna indragas till besparing för Statsverket;
- Herr A. W. *Björcks* motion, N:o 133, derom att Riksdagen för sin del måtte besluta de centrala embetsverkens ombildning samt hos Kongl. Maj:t anhålla om nådiga propositioner med förslag till embetsverkens organisation och tjenstemännens ställning;
- Herr E. *Keys* motion N:o 164, om upptagande i blifvande nådiga Propositioner rörande Statsverkets tillstånd och behof af en särskild kostnadsstat för jernvägarne; om trafik- och byggnadsstyrelsernas äfvensom stats- och jernvägstelegrafernas sammansläende; samt om den nya styrelsens sammansättning;
- Herr G. *von Proschwitz*' motion, N:o 259, derom att all expeditionslösen hos Konungens Befallningshafvande måtte utgå i form af stämpadt papper, samt landssekreterarne tillerkännas bestämd lön af Statsverket.

Summa 7 motioner.

Till ett tredje tillfälligt Utskott skulle kunna remitteras de motioner, som angå rustnings- och roteringsbesväret. Till detta Utskott borde då hänvisas:

- Herr C. *Orres* motion N:o 34, om aflåtande af en underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, i fråga om aflägsna rote- och rusthållsdelars utbytande mellan de särskilda stamrotarne;
- Herr P. *Petterssons* motion N:o 38, derom att alla de, som nu icke äro med utskylder till landtförsvaret betungade, måtte åläggas att, i mån af inkomst, bidra till rustnings- och roteringsbesvärets utgörande;
- Herr R. T. C. *Buscks* motion N:o 158, om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t rörande båtsmansrotarnes sammandragande och utbytande af rotedelar;
- Herr B. *Scen Erssons* motion N:o 207, om underdånig framställning till Kongl. Maj:t, att förhållandet med roteringen i Öfre Dalarne måtte undersökas och nådig Proposition derefter aflåtas om den lindring, som må kunna rotehållarne beredas.

Summa 4 motioner.

För behandling af ett *fjerde* tillfälligt Utskott synas de motioner egna sig, som närmare eller aflägsnare beröra ekonomiska författningsfrågor. Såsom sådana antecknas här följande motioner, nemligen:

- af Herr *B. W. Hessle*, motion N:o 17, om åläggande för hvarje kommun att hafva hos sig anställd examinerad barnmorska;
- af Herr *M. Ahlgren*, motion N:o 19, om ändring af de angående frivilliga auktioners hållande i städerna utkomna stadganden och reglementen;
- af Herr *Ola Lasson*, motion N:o 86, om upphäfvande af stadgandet i 11 § af Kongl. Instruktionen för Serafimer-ordensgillet af den 28 April 1791, i fråga om ordensgillet's rätt att till sig lösa räntan af vissa hospitalshemman, då desamma säljas utom börd;
- af Herr *P. A. Siljeström*, motion N:o 138, om utsträckning af kronoläns-männens fribrefsrätt;
- af Herr *S. A. Hedlund*, motion N:o 142, derom att hittills medgifna undantag från förbudet mot lotteriinrättningar måtte utsträckas äfven till bortlottning af industriföremål för välgörande eller allmänt nyttiga ändamål;
- af Herr *Johan Ericksson*, motion N:o 161, om ändring i gällande jagtstadga;
- af Herr *Åke Andersson*, motion N:o 177, om ändring i grunderna för beräkning af bouppteckningslösen;
- af Herr *J. Borg*, motion N:o 178, om upphörande af tullvisitation för fartyg och båtar, som insegla vid Furusund, Södertelje, Sandhamn eller Dalarö;
- af Herr *P. Östman*, motion N:o 198, om inrättandet af sådan tullstation vid Nylands lastageplats inom Wester-Norrlands län, att från utrikes orter kommande fartyg må ega att der in- och utklarera;
- af Herr *Matts Pehrsson*, motion N:o 205, om upphäfvande af det nya skeppsmättningsreglementet;
- af Herr *Matts Pehrsson*, motion N:o 206, angående granskning och omarbetning af nu gällande seglationsordning;
- af Herr *J. A. Åstrand*, motion N:o 261, om ändring i 16 § af jagtstadgan den 21 Oktober 1864.

Summa 12 motioner.

Öfriga motionerna äro af blandadt innehåll och hafva ansetts kunna sammanföras under behandling af ett *femte* tillfälligt Utskott, som alltså skulle handlägga:

- Herr *C. Orres* motion N:o 32, om åtgärders vidtagande för motverkande af utvandringar till Amerika;
- Herr *C. T. Svanbergs* motion N:o 97, om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, rörande nedsättande af en komité för afgifvande af förslag till afhjelpande af de olägenheter, som för fabrikanter och yrkesidkare vållas af handtverkerier inom fångelserna;

- Herr C. J. *Svenséns* motion N:o 145, om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t rörande flyttning af länsresidenset i Calmar till Oscarshamn samt om denna frågas utredning och framläggande för nästa Riksdag;
- Herr A. G. *Hollanders* motion N:o 101, om arbetslöse landtmäteritjenstemäns användande för upprättande af hydrografiska kartor samt bearbetning af det ekonomiska karteverket;
- Herr A. *Sköldbergs* motion N:o 106, om underdånig skrifvelse rörande öfverflyttning till bankerna af landtränteriernas kassaförvaltning;
- Herr A. *Medins* motion N:o 223, om utarbetande af förslag till reglemente för bildande af sparbanker inom de särskilda kommunerna;
- Herr A. *Medins* motion N:o 224, om åtskilliga förändringar i anordningen af trafiken å Statens jernvägstambanor;
- Herr C. F. *Ridderstads* motion N:o 241, derom att Riksdagen måtte till Kaptenen John Ericsson aflåta en tacksägelseskrifvelse; och
- Herr Grefve A. R. *F:son Posses* motion N:o 250, om en underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, i fråga om vissa småstäders läggande under landsrätt samt om uppskof med tillsättande af ledigblifvande borgmästare-embeten i dessa städer, intilldess förstnämnda fråga blifvit pröfvad.

Summa 9 motioner.

Inalles 39 motioner.

Herr Staaff begärde ordet och yttrade: Jag har sökt göra mig underrättad om det gjorda förslaget till gruppering af de motioner, som hänvisats till behandling af tillfälliga Utskott. Denna gruppering har jag funnit vara med noggrannhet verkställd, men tror dock att dervid åtminstone två misstag blifvit begångna, dem jag vördsamt anmäl till rättelse. Ett af de föreslagna tillfälliga Utskotten — jag vill minnas det fjerde, som skulle behandla motioner angående ekonomiska författningsfrågor — skulle, enligt det gjorda förslaget, upptaga två motioner, den ene af Herr Åke Andersson angående förändring af grunderna för beräkning af bouppteckningslösen och den andra af Herr Siljeström om utsträckning af läns-männens fribrefsrätt, hvilka motioner snarare höra till det föreslagna tillfälliga Utskott, som kommer att behandla frågor rörande embetsmännens ställning och aflöning. Jag hemställer följaktligen, att Kammarén måtte besluta, att ifrågavarande två motioner öfverflyttas från föreslagna fjerde Utskottet till det andra, som efter förslaget är afsedt att bereda frågor om embetsmännens ställning och aflöning.

I öfrigt har jag en generel hemställan att göra. Det är ett faktum, att inom Kammarén åtskilliga goda krafter finnas, som ej blifvit använda i de redan tillsatta Utskotten. Äfven om en stor del af dessa krafter tagas i beräkning för nu föreslagna fem tillfälliga Utskott, återstå dock många, som dervid ej komma att tillgodogöras.

Undersöker man närmare den gjorda grupperingen af de till tillfälliga Utskott hänvisade motioner, finner man bland de till fjerde Utskottet hörande motioner upptagna fyra sådana, väckta af Herrar Borg, Östman och Matts Pehrsson, angående sjöfart, hvilka motioner ej ega något sam-

manhang med öfriga till nämnda Utskott efter förslaget hänvisade frågor. Af sådan anledning föreslår jag vördsamt, att Kammarén ville besluta till-sättande af ett sjette Utskott, som skulle bereda ärenden angående Rikets sjöfart, och hvilket Utskott gerna kunde, för att erhålla ytterligare syssel-sättning, behandla två till det föreslagna Utskottet för behandling af motioner utaf blandadt innehåll hörande motioner, den ena af Herr Medin om utarbetande af förslag till reglemente för sparbanker i mindre kommuner, och den andra af Herr Ridderstad angående tacksägelseskriafvelse till Kaptenen John Ericsson.

På grund af hvad jag nu haft äran anförä, anhålles vördsamt om förändring af det gjorda förslaget i de delar jag påpekat.

Vidare anfördes icke, och på framställning af Herr Talmannen godkände Kammarén Komiterades ofvanintagna förslag med den förändring, att Herrar *P. A. Siljeströms* och *Åke Anderssons* motioner, N:ris 138 och 177, samt Herrar *J. Borgs*, *P. Östmans* och *Matts Pehrssons* motioner, N:ris 178, 198, 205 och 206, skulle från de under ett fjerdé tillfälligt Utskott uppräknade motioner skiljas, samt de två förstnämnda motionerna, eller N:ris 138 och 177, hänvisas till det *andra* i ordningen omnämnda tillfälliga Utskottet, hvilket komme att behandla motioner, som afse förändring i embetsverkens organisation och tjenstemännens ställning, aflöning m. m.; men motionerna N:ris 178, 198, 205 och 206 öfverflyttas till ett nytt eller *sjette* tillfälligt Utskott, i sammanhang hvarmed Kammarén, som ansåg att motionerna N:o 223 och 241 borde bibehållas till handläggning af det föreslagna femte Utskottet, beslöt, att de nu tillsatta tillfälliga Utskotten skulle, för vinnande i skrift af ett kortare uttryck för deras benämning, från hvarandra skiljas endast genom en tillagd ordningsnummer efter nu gjord uppräkning, så att Utskottet rörande undervisningsärenden eller dermed gemenskap egande frågor benämndes:

Andra Kammaréns tillfälliga Utskott N:o 1; det om embetsverkens organisation och tjenstemännens ställning N:o 2, o. s. v.

§ 10.

Efter hemställan af Herr Talmannen beslöt Kammarén att nästa Lördag företaga val af ledamöter i de, enligt nästföregående § beslutade, sex tillfälliga Utskott.

§ 11.

Herr Siljeström begärde ordet och yttrade: Jag hemställer vördsamt, att antalet af ledamöter i tillfälliga Utskottet N:o 1, som har att behandla frågor rörande folkundervisningen och elementarläroverk, måtte bestämmas till sju eller enahanda antal, som Kammarén behagat besluta i afseende på det särskilda Utskott, hvilket skall handlägga Herr Meijerbergs motion om folkskolelärareseminariernas ombildning m. m.

I öfverensstämmelse med hvad Herr Siljeström sålunda föreslagit, beslöt Kammarén, på framställning af Herr Talmannen, att antalet af ledamöter i Kammaréns tillfälliga Utskott N:o 1 skulle till sju bestämmas.

§ 12.

Herr Talmannen föreslog och Kammaren gillade, att hvarterda af öfriga nu beslutade tillfälliga Utskott skulle utgöras af sju ledamöter.

§ 13.

Sedan Herr Talmannen upplyst, att Första Kammaren, enligt derifrån ankommet protokollsutdrag, förenat sig i Andra Kammarens beslut om tillsättande af särskildt Utskott för behandling af Herr *C. J. Meijerberg*s motion, N:o 144, om folkskolelärareseminariernas ombildning samt om användande för sådant ändamål af besparingarne å anslaget till folkskoleväsendet, beslöt Kammaren, på Herr Talmannens framställning, att nästa Lördag företaga val af sju ledamöter och tre suppleanter i berörda Utskott, samt att dessa val skulle sättas främst på föredragningslistan för nämnde dag.

§ 14.

Herr Bergström begärde ordet och anförde: Med den framställning, jag nu går att göra, afser jag ingalunda upprifning af Kammarens förut fattade beslut, enligt hvilket ett å föredragningslistan uppfördt betänkande af ett Första Kammarens tillfälliga Utskott skall hvila, till dess Första Kammarens beslut deröfver blifvit denna Kammare meddeladt. Men jag vill endast hemställa, att för framtiden icke måtte å föredragningslistan upptagas något Första Kammarens tillfälliga Utskotts betänkande. Endast beslut af samma Kammare, meddeladt denna Kammare i den ordning Riksdags-ordningens 63 § 3 mom. utstakar, kan blifva föremål för denna Kammares åtgärd och uppföras å föredragningslistan. Ett Första Kammarens tillfälliga Utskotts betänkande, som icke föranleder ett beslut af nyss omförmälda beskaffenhet, är för denna Kammare utan all betydelse. Det kan visst vara ganska nyttigt, att, på sätt sker, dessa betänkanden, sedan de blifvit tryckta, bland denna Kammares ledamöter utdelas; men derföre behöfva de icke upptagas å föredragningslistan.

Herr Talmannen yttrade: Jag anser någon olägenhet eller oegentlighet icke kunna uppstå genom dessa betänkandens uppförande å föredragningslistan, så snart en grundlagsenlig behandling sedermera egnas dem. Det är nemligen ganska svårt, när, såsom ofta händer, utskotts-betänkanden under pågående sammanträde, kort innan de skola bordläggas, till Kammaren inkomma, att hinna ingå i någon granskning af deras innehåll; och det torde vid sådant förhållande vara lämpligast att låta äfven de nu ifrågavarande betänkandena bordläggas och sålunda på föredragningslistan uppföras. Den på nämnda lista förekommande anteckning derom, att ärendet hvilat, tilldess Första Kammarens beslut i frågan blifvit denna Kammare meddeladt, afser endast att tjena till lättnad för Sekretärerna vid föredragningslistornas upprättande. Ehuru således det hittills följda förfaringssättet synes mig ganska lämpligt och icke, efter mitt förmenande, förenadt med någon olägenhet, skall jag likväl till Kammarens afgörande öfverlemna huruvida det ena eller andra förfaringssättet må följas.

Öfverläggningen var slutad, och med anledning af hvad sålunda förkommit, hemställde nu Herr Talmannen, huruvida Kammaren ville, att utlåtande eller betänkande från Första Kammarens tillfälliga Utskott skulle, på sätt Herr Bergström med sitt anförande åsyftat, å föredragningslistan först då uppföras, när protokollsutdrag angående Första Kammarens beslut rörande dylikt utlåtande hunnit till Andra Kammaren inkomma; men denna Herr Talmannens framställning besvarades med *nej*.

§ 15.

Bordlades Bevillnings-Utskottets Memorial N:ris 1 och 2.

§ 16.

Protokollsutdrag angående de under §§ 3, 5, 6 och 7 här ofvan omnämnda ärenden upplästes och godkändes.

§ 17.

Herrar *Berger* och *Medin* begärde och erhöilo ledighet från riksdags-göromålen, den förre under åtta dagar från den 10 och den sednare under fjorton dagar från den 9 i denna månad.

Sammanträdet afslutades kl. $\frac{3}{4}$ 12 på dagen.

In fidem
H. Husberg.

Lördagen den 9 Februari.

Kl. 10 f. m.

§ 1.

Protokollet för den 6 i denna månad upplästes och godkändes.

§ 2.

Enligt hvad Herr Talmannen nu tillkännagaf, hade de ledamöter, som Kammaren utsett för tillsättande af kansli- och vaktbetjening, den 6 i denna månad sammanträdtt och ytterligare antagit tvänne för uppässningen hos Kammaren behöflige vaktbetjenter. Det häröfver hos Komiterade förda protokoll, som nu upplästes, var af följande lydelse:

Protokoll, hållet den 6 Februari 1867 vid sammanträde med de ledamöter af Riksdagens Andra Kammare, hvilka blifvit utsedde att tillsätta nämnde Kammares kansli- och vaktbetjening.

S. D. Herr Talmannen tillkännagaf, att anledningen hvarföre han till detta sammanträde lätit sammankalla Herrar Komiterade vore den, att antalet af den hittills antagna vaktbetjeningen befunnits otillräckligt. Af